

V Bruseli 17. novembra 2023
(OR. en)

15405/23

ESPACE 85

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	<i>Príprava zasadnutia Rady pre konkurencieschopnosť (vnútorný trh, priemysel, výskum a kozmický priestor), ktoré sa uskutoční 7. – 8. decembra 2023</i> Budúca politika EÚ v oblasti vesmíru v kontexte meniaceho sa sveta – výmena názorov

Delegáciám v prílohe zasielame poznámku predsedníctva týkajúcu sa **budúcej politiky EÚ v oblasti vesmíru v kontexte meniaceho sa sveta** na účely výmeny názorov na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť, ktoré sa uskutoční 8. decembra 2023.

Budúca politika EÚ v oblasti vesmíru v kontexte meniaceho sa sveta

Vesmírne technológie, údaje a služby sa stali pre európske spoločnosti a hospodárstva nevyhnutnými. Sú hnacou silou výskumu, technologického rozvoja a inovácie, vytvárajú kvalitné pracovné príležitosti a hospodársky rast, zvyšujú európsku konkurencieschopnosť, podporujú zelenú a digitálnu transformáciu, chránia EÚ a jej občanov a zvyšujú odolnosť a bezpečnosť EÚ. V posledných rokoch a v súčasnom geopolitickom kontexte sa objavilo niekoľko rizík, ktoré zdôrazňujú potrebu chrániť vesmírne prostriedky EÚ a zachovať vesmírne služby, ktoré zaručujú našu kolektívnu bezpečnosť a sú základnými kameňmi strategickej autonómie EÚ v súčasnosti a z dlhodobého hľadiska.

Udržateľnosť vesmíru

Rýchly nárast vesmírnych činností, najmä na nízkych zemských dráhach (LEO), a jeho vplyv na životné prostredie ohrozuje dlhodobú udržateľnosť vesmíru. Prístup EÚ k udržateľnosti musí viesť k zavedeniu opatrení a riešení, ktoré sa zaoberajú konkrétnymi výzvami pri využívaní vesmíru: príkladmi týchto výziev sú exponenciálny nárast vesmírneho odpadu, megakonštelácie, obmedzená dostupnosť frekvencií alebo interferencie s astronomickými pozorovaniami. Posilní sa tým aj pozícia EÚ pri formovaní rozvoja a podpore vývoja noriem na celosvetovej úrovni.

Bezpečnosť a obrana

Vesmír sa stal kľúčovým faktorom nielen pre rast a prosperitu našich európskych spoločností a hospodárstiev, ale aj pre ich bezpečnosť a obranu. Vzhľadom na to, že vesmírne prostriedky EÚ sú pod civilnou kontrolou, a uznávajúc význam Vesmírneho programu EÚ, Strategický kompas, ktorý Rada schválila v marci 2022, poskytuje spoločnú strategickú víziu úlohy EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany. Cieľom spoločného oznámenia o stratégii EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu (SSSD) z marca 2023 je pomôcť EÚ pri budovaní spoločného chápania rizík a hrozieb súvisiacich s vesmírom. V nedávno prijatých záveroch Rady o SSSD sa uznáva význam vývoja vesmírnych systémov a služieb s dvojakým použitím a opätovne sa zdôrazňuje význam vesmírnych riešení pre bezpečnosť a obranu.

Strategická autonómia EÚ

Obmedzený prístup ku kritickým technológiám a materiálom pre oblasť vesmíru a narušenia globálneho hodnotového reťazca, ktoré ešte zhoršilo geopolitické napätie, predstavujú ďalšie významné riziko pre strategickú autonómiu EÚ a jej schopnosť pristupovať do vesmíru a využívať ho. Členské štáty uznali, že je potrebné ďalej posilňovať technologickú suverenitu, konkurencieschopnosť a odolnosť vesmírnych hodnotových reťazcov EÚ prostredníctvom bezpečnosti dodávok a neobmedzeného prístupu ku kritickým technológiám relevantným pre vesmír a zároveň zachovať vzájomne prospešnú spoluprácu s podobne zmýšľajúcimi partnermi.

Okrem toho Európa v súčasnosti čelí bezprecedentnej kríze z dôvodu nedostatočného autonómneho prístupu do vesmíru. Ukončenie operácií Ariane 5, ukončenie vypúšťania družíc Sojuz z Kourou, zákaz vzletu nosnej rakety Vega C a oneskorenia pri vývoji Ariane 6 priamo obmedzujú schopnosť Únie zavádzať a dopĺňať hlavné vesmírne programy Únie Galileo, Copernicus a pripravovanú konšteláciu IRIS².

Je naliehavo potrebné poučiť sa a zabezpečiť autonómny, spoľahlivý a nákladovo efektívny prístup Únie do vesmíru založený na európskych riešeniach. Európska únia ako prvý inštitucionálny zákazník európskych služieb v oblasti nosných rakiet a programový manažér kritických európskych vesmírnych prostriedkov, ako aj inovačný inkubátor pre nové a diverzifikované riešenia nosných rakiet by mala na tento účel spolupracovať s členskými štátmi a Európskou vesmírnou agentúrou.

Ministri sa vyzývajú, aby odpovedali na tieto strategické otázky:

1. Aký bude podľa vás vplyv SSSD na budúcu politiku EÚ v oblasti vesmíru?
Ako by sa v budúcnosti mohli začleniť bezpečnostné a obranné aspekty do rôznych zložiek Vesmírneho programu EÚ, ktoré by zostali pod civilnou správou?
2. Akú úlohu by z dlhodobého hľadiska mohla EÚ zohrávať pri zabezpečovaní autonómneho prístupu Únie do vesmíru okrem toho, že bude pôsobiť ako zákazník?